

חולין קטז

עניין: במקומו של – לילך אחר רב המקום להקל

שו"ת הרשב"א ח"א סי' רנג

ומה שאמרם הלכה למעשה בדברים שהם צמחולות בין חכמי הפוסקים שזה אסור וזה מתיר נאמר כדאי הוא פלוני המיקל לסמוך עליו או נאמר כיון שהרב האלפסי והרמב"ם ז"ל שוין בכל לדעת אחת וזלתי במקומות ישנו דין מן החיוז הוא שנסמך עליהם בין בקוליהן בין בצומריהן ולא נסמך על פוסק אחר להקל.

יגיד לו¹² כמו שאמר. אבל אם היה רב אחד במקום ולמדס הן¹³ הולכים אחר דבריו, וזהו¹⁴ חלוקת ארץ ישראל וצבל צמחול דאיתרא¹⁵ דאלו אסרין ואלו מחירין ואוכלין ואוכל בחשאי אפי' צבלל אם דעתו לחזור ולהמנות עם אנשי מקומו ואף על פי שהוא חלב דאורייתא לדברי בני צבל. והנה במקומו של רבי אליעזר כורחין עניס לעשות פחמין לעשות אומל¹⁶ ולא מיחו בידם חכמים לפי שהן עושין כדברי רבם, וצפרק כל הצבר¹⁷ אמרינן לוי איקלע לבי יוסף רישבא איתיאו ליה רישא דטוסא צמלצא ולא אכל ולא אמר להו ולא מידי כי אחא קמיה דרב אמר ליה אמאי לא תשמחניהו אמר ליה אחריה דר' יהודה בן צמירא הוה ואמינא דילמא דרש להו כרבי יוסי הגלילי דאמר יא צבר עוף שאין לו חלב. וכן רבים.

ומן הדרך הזה כל שנהגו לעשות כל מעשיהם על פי אחד מגדולי הפוסקים במקום¹⁸ שנהגו לעשות כל מעשיהם על פי הלכות הרב אלפסי זכרוננו לצרכה וצמקומות¹⁹ שנהגו לעשות כל מעשיהם על פי חצור הרמב"ם ז"ל והרי עשו אלו הגדולים כרצם. ומיהו אם יש שם אחד חכם וראוי להוראה ורואה ראה לאסור מה שהם מתירין נוהג צו איסור שאין אלו כרצם ממש דצמקוס רבם אילו יעשו שלא כדבריו יקלו כצבד רבם צמקומו כתרצא דאיתרא דצא"י שכלם נוהגין צו התר כרצם שלמדס כל חלב²⁰ לרבות חלב שעל הקרצ²¹. וצמקוס שיש

חזון איש יו"ד סי' קנ, א

יש להחמיר בשל חורה, וגרסא דהא דאמר דצבל תורח הכן אחר המהמיר אינו אלא בשאין אחד מהם רבו אצל אחד מן החכמים הוא רבו הכן אחריו אף להקל, ומקרי רבו כל שהוא קרוב לו ושומע שמועותיו תמיד ברוב המאות, וזהו אם יש שני חכמים קרובים לו רשות בידו להחזיק בהוראותיו של אחד מהם ולהחזיקו ברצו וחינו דאמרינן הוראה לעשות כדברי צ"ש עושה וחינו להחזיקם כרצו ולהלך אחריהם תמיד בין לקולא בין לחומרא ודין זה בין בחיי החכם ובין לאחר מותו כל שידועות הוראותיו והלכותיו מפי תלמידיו או מפי ספריו, והנה רשאים להלך אחר רבם אף להקל בשל תורה ואפי' החולקים עליו הם כרבים כל זמן שלא היה מושב צ"ד וזנו זה כנגד זה והכריעו את הכלכל וחינו דאמרו יצמח י"ד אי צמקומו של ר"א היו כורחין עניס כי צמקומו של רביה"ג כי ויחיו צ"ש ויביא אחר צ"ק חשבוה חכמים כהכרעה של מושב צ"ד ואין רשאים להקל כדברי צ"ש ואף לא להחמיר.

שו"ת הריב"ש סי' רעא

ומהר"ם הלוי שהוא דר צאשכנו, אם יגזור צמלכות צרפת, יגזור ג"כ בכל ישראל, כיון שהוא גוזר חוץ לעירו, ואף חוץ למדינתו ואף חוץ לגליל. וכ"ש שיש חכמים אחרים צרפת וציחוד מהר"ר יוחנן נר"ו. והלא דימי חכמי המשנה כשהיה צמלכות צין החכמים דבר הוראה, כל אחד מהם היה מנהיג בני מקומו כפי צברתו ואף להקל. כדאמרינן צפרק כל הצבר²² צמקומו של ר"א היו כורחין עניס לעשות פחמין לעשות צרול. צמקומו של ר"י היו אוכלין צבר עוף צמלצ. ואף אחר מכלן כשנפסקה הלכה דלא כר' יוסי היו מניחין אותן על מנהגן, כדאמרינן התם לוי איקלע לבי יוסף רישבא אימינו לקמיה. רישא דטוסא צמלצא ולא אכל ולא אמר להו ולא מידי, כי אחא לקמיה דרבי אמר ליה מ"ט לא תשמחניהו אמר ליה אחריה דר' יהודה בן צמירא הוה ואמינא דלמא דרש להו כרבי יוסי הגלילי וכו'.

ובל שכן שאין לרב אחד לגזור ולאסור צמלכות אחרת חוץ לממשלתו דברים המותרין מדין התלמוד, כמו מה שגזר מהר"ם הלוי שלא יתפוש שום רב ישיבה צרפת אם לא צרפות מהר"ר ישעיה. ומדין התלמוד לא נאסר אף

אור לציון תשובות ח"ג

מבוא לשיעורי המצוות ענף ג'

ט. ועל פי זה, כל דברי החזו"א להכפיל את השיעורים משום דעתו של רואה אינם אלא לבני אשכנז, שיש להם לילך אחר דעת רבותיהם, ולדבריו קביעת רבותיהם קובעת להם את השיעור. אך לבני ספרד, אף החזו"א יודה שיש להם לילך אחר רבותיהם. וכיון שנתבאר שכל חכמי ספרד הורו לפי חשבון הרמב"ם ששיעור את הרביעית כ"ז דרהם, א"כ אף לדעת החזו"א יש להורות להם לנהוג כן, ואינם צריכים להחמיר בהשיעור הגדול.



WHATSAPP



EMAIL